

Hej alla barn på förskolorna i Göteborg!

HÄR KOMMER ETT BREV FRÅN OSS I SAMEFÖRENINGEN I GÖTEBORG. VI VILL BERÄTTA LITE FÖR ER OM OSS SAMER SOM BOR HÄR I GÖTEBORG, TILLSAMMANS MED ER!

Vi är samer och vi bor i Göteborg.

Vi är samer och vi bor i Göteborg, men vi har alla våra rötter i Sápmi, några har flyttat till Göteborg under de senaste åren, några har bott i Göteborg i flera generationer och har bara det samiska på längre avstånd. Vi är alla olika!

Sápmi är vårt "land". Har ni hört talas om Sápmi? Kanske har några av er varit i Sápmi? Sápmi ligger i norra Sverige, Norge, Finland och Ryssland.

Samiska är vårt språk, några av oss talar samiska, men många av oss kan inte tala samiska alls, eller inte så bra. Det finns flera olika samiska språk, vi samer i Göteborg talar olika samiska språk. De olika språken är ganska olika varandra, ungefär som norska, svenska och danska.

Vi är både svenskar och samer, kanske tillhör några av oss ännu fler kulturer och kan tala ännu fler språk, det är ju vanligt att man idag kan flera språk och tillhör flera kulturer.

Kanske har ni en kompis på er förskola som har samisk bakgrund? Vad roligt!

Kanske har du själv samisk bakgrund, men vet inte så mycket om vad det betyder? Det är så klart okej. Alla samer vet inte allt om Sápmi, samiska språken, samisk historia och kultur, precis som att alla svenskar inte vet allt om Sverige, svensk historia och kultur.

Vi hoppas att ni kommer att lära er mer om Sápmi och om oss samer och sedan tänka på att vi finns här i Göteborg tillsammans med er, kanske på er förskola, där du bor eller i ditt fotbollslag. För oss är det värdefullt om ni vill lära känna oss, vi är ju en del av Göteborg och Sverige.

Har ni hört talas om Sápmi?

SÁPMI ÄR SPECIELLT, DET ÄR VÅRT LAND, MEN ÄNDÅ ÄR DET INTE ETT LAND SOM TILL EXEMPEL SVERIGE ÄR.

En ganska stor del av Sverige är en del av Sápmi. Har någon av er på förskolan varit i Sápmi? Kanske kan ni titta på bilder från Sápmi för att se hur det ser ut.

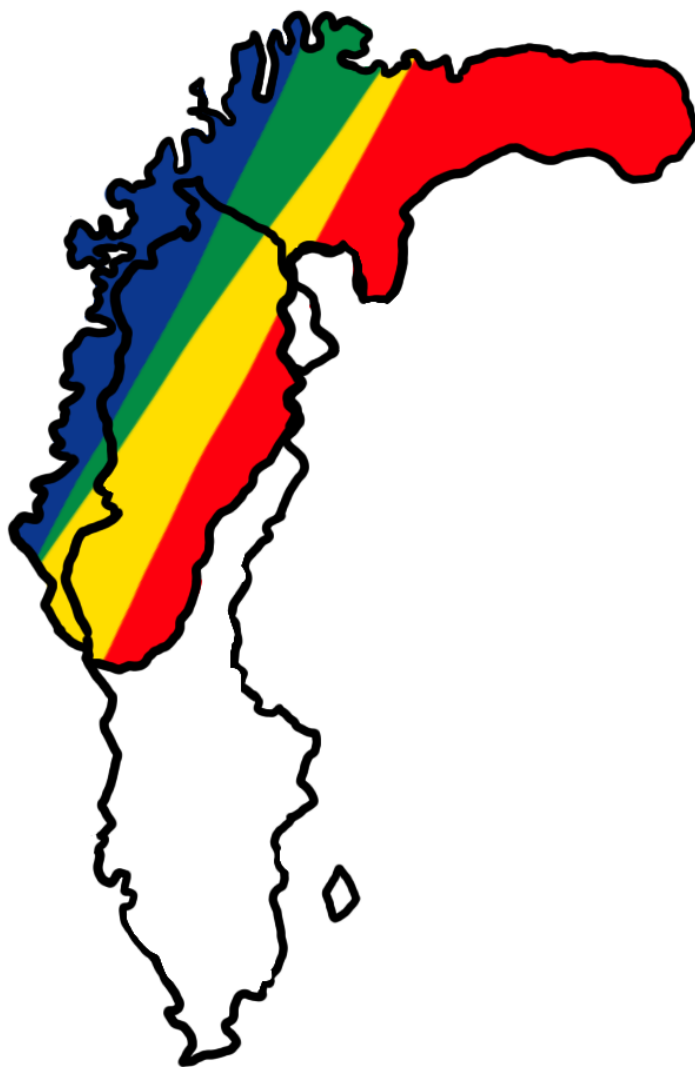
Sápmi har en lång och vit vinter och en ljus sommar, en fin natur med fina sjöar, älvar och berg. I Sápmi finns även städer, vägar, förskolor, stora köpcenter, bibliotek och ishallar, precis som i Göteborg.

Vi tycker att Sápmi är jättefint och att den samiska kulturen är värdefull, rik och väldigt speciell. Den samiska kulturen är både gammal och modern, precis som den svenska kulturen är.

Den äldre samiska kulturen består av traditionell mat, musik, konst och slöjd som hängde tätt ihop med naturen och rennäringen (arbetet med renar).

Dagens samiska kultur är lite annorlunda. Det finns idag samisk jojk, men även modern samisk hiphop och rock. Jämför gärna med svensk musik, den finns både äldre traditionell musik och olika varianter av modern musik, det är likadant i Sápmi.

Hela Sápmi finns i fyra länder, Sverige, Norge, Finland och Ryssland.

Vem är same?

MÅSTE MAN KUNNA SAMISKA FÖR ATT VARA SAME? KÄNNER DU INTE IGEN DIG I DEN BILD AV SAMER SOM MÅNGA PRATAR OM?

Man kan vara same på olika sätt, precis som det går att vara svensk på olika sätt. Man får vara som man själv vill. Under många år har det varit svårt att vara same, därför är det många som inte talar samiska idag. Under många år förnekade många sitt samiska ursprung. Det har inte alltid varit enkelt att vara i minoritet och att leva i Sápmi eftersom vårt land, det område där vi har våra rötter, är eftertraktat av många. Vi hoppas att alla barn och vuxna som har samisk bakgrund är stolta över det idag, eftersom vi representerar ett folk med en rik kultur och så vackra språk.

Så, man behöver inte tala samiska, bo i Sápmi eller arbeta med traditionella samiska jobb (som renskötsel) för att vara same. Vi samer i Göteborg går på förskolor och skolor, tränar judo och spelar gitarr på kvällarna, spelar fotboll och joggar när vi orkar, arbetar som lärare, artister, journalister och inom industrin, precis som alla andra göteborgare.

Om man har en mormor, en pappa, en farmorsfar (eller något annat) som är eller var same så kan det betyda att man är same, om man vill det, även om man inte har pratat så mycket om det i familjen. Många är idag nyfikna på sitt samiska ursprung och vill lära sig mer, därför tycker vi att det är viktigt att ni lär känna oss, den samiska kulturen och Sápmi lite mer.

Tack för att ni har velat läsa vårt brev tillsammans! Vi hoppas att ni är nyfikna och vill lära er mer nu när ni känner oss lite. Det finns några övningar som ni kan arbeta med om ni vill.

Ha det så bra allihopa! Vi ses!

Dearvvuodaiguin / med vänliga hälsningar
Medlemmarna i Sameföreningen i Göteborg

Övning 1

Vad är ett *ursprungsfolk* och *en minoritet*?

Samer är ett *ursprungsfolk*. Det betyder att vi har funnits i Sápmi och i Sverige väldigt länge.

Vi samer är också *en nationell minoritet*. Att vara i minoritet innebär att vi inte är så många.

På förskolorna i Göteborg finns det därför bara något enstaka samiskt barn eller barn med samiskt påbrå här och där. Man brukar säga att ensam inte är stark, därför har de nationella minoriteterna rätt till extra stöd, man har till exempel rätt att lära sig samiska i skolan idag.

Om man är same (eller har samiskt påbrå) är man en del av ett ursprungsfolk och tillhör en liten minoritet.

- Hur tror ni det är att tillhöra en nationell minoritet?
- Vad är ett ursprungsfolk?
- Vilka andra ursprungsfolk känner ni till?
- Vilka Nationella minoriteter finns i Sverige?
- Hur tror ni att det är att vara i minoritet?

Övning 2

Hur stort är Sápmi i Sverige?

1. Titta på en karta över Sverige tillsammans och undersök hur stor del av Sverige som är en del av Sápmi.

- Vet ni var Sápmi ligger?
- Hur stor del av Sverige är Sápmi?

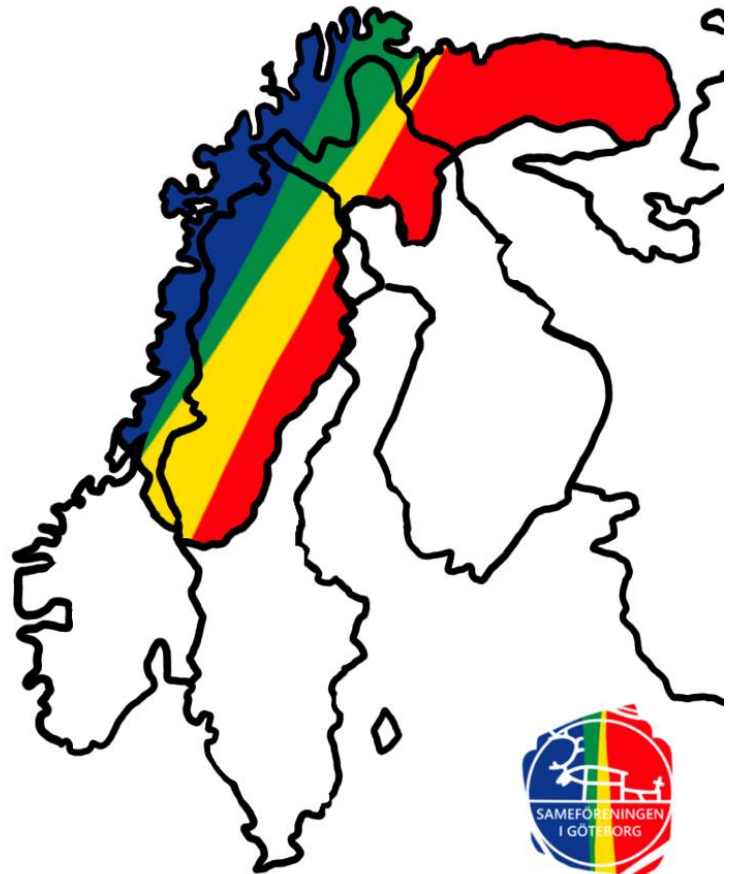
2. Arbeta med kartan tillsammans.

- Måla den **svenska delen av Sápmi** i en fin färg.
- Känner ni till några platser som ligger i Sápmi? Markera ut några städer, berg, sjöar och älvar som ligger i Sápmi.
- Var ligger Göteborg på kartan? Hur långt från Sápmi ligger Göteborg?
- Hur stor del av Sverige är Sápmi? Är det en liten eller en stor del?

Vi samer i Göteborg har våra rötter i olika delar av Sápmi, de flesta i den svenska delen av Sápmi.

Här finns en karta som ni kan titta på:

Sápmi-karta - Samer.se

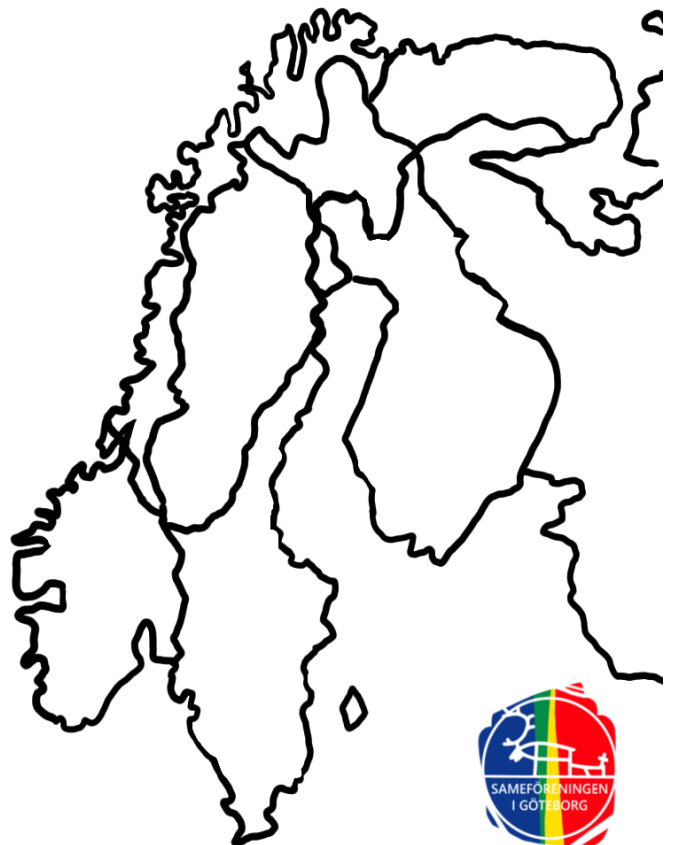
Övning 3 – Hur stort är hela Sápmi?

1. Hur stort är Sapmi?

- Ta fram en karta över **hela Sápmi**.
- Färglägg Sápmi, använd olika färger för Sápmi i Norge, Sverige, Finland och Ryssland. Använd gärna de samiska färgerna som ni hittar i vår flagga.
- Klipp sedan ut er karta över Sápmi. Lägg den över en karta över Sverige så att ni kan jämföra storlekarna. Vilket är störst, Sápmi eller Sverige?

2. Diskutera sedan:

- Vilka olika länder finns i Sápmi?
- Sverige är ett långt land. Är det likadant i Malmö som i Kiruna, tror ni?
- Föreställ er Sápmi i norr, söder, öster och väster, tror ni att det ser likadant ut i hela Sápmi? Ni kanske kan hitta bilder för att se hur det ser ut. (via exempelvis *Google Earth*).

Övning 4 – Flaggans färger

1. Den samiska flaggan.

- Hur ser den samiska flaggan ut?
- Vilka färger finns i den samiska flaggan? Undersök vilka färger som finns i flaggan och vad de symboliserar.
- Vad betyder de?

2. Måla den samiska flaggan.

Samtidigt som ni målar kan ni lyssna på vår nationalsång *Samefolkets sång*.

Läs om våra färger här:

<https://www.minoritet.se/2907>

Läs om nationalsången här:

[83377 \(sametinget.se\)](https://83377.sametinget.se)

